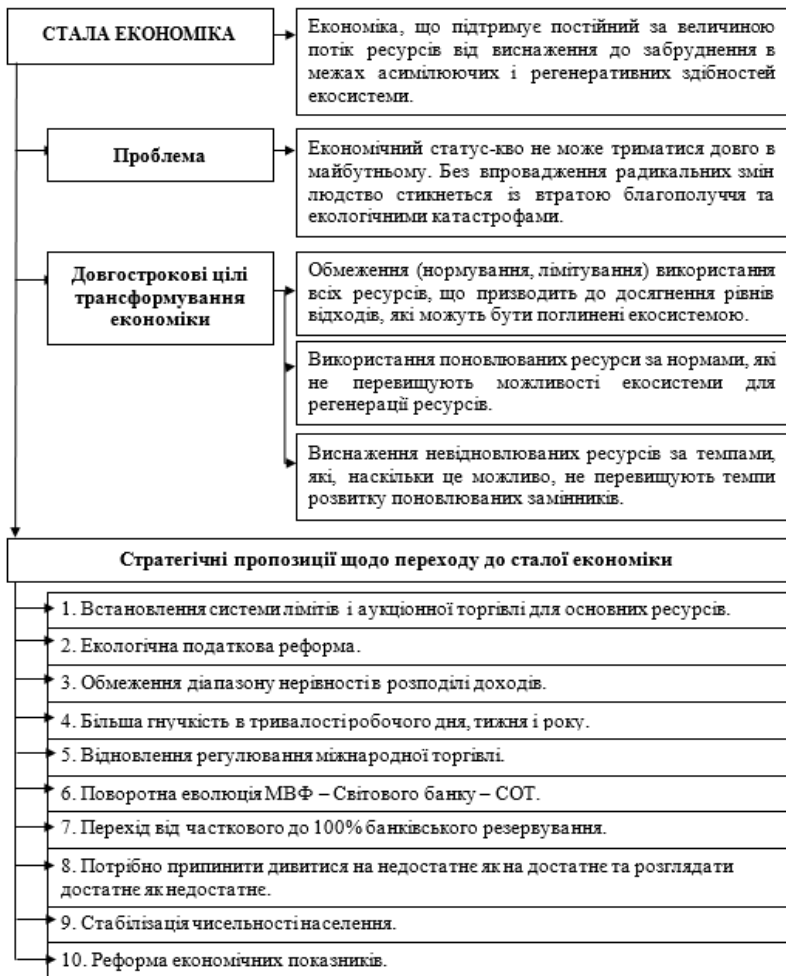

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКОНОМІКИ

Концепція сталого розвитку є загальною концепцією необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби. Актуальність концепції сталого розвитку обумовлена усвідомленням того, що від швидкості вирішення проблем пошуку балансу між трьома аспектами людської життєдіяльності – екологічної, соціальної та економічної – залежить рівень добробуту наступного покоління.

Перші ідеї зі сталого розвитку знайшли своє відображення в наукових працях ще в другій половині ХХ століття. Великий внесок у вивчення теоретичних і практичних аспектів сталого розвитку внесли зарубіжні вчені Дж. Батлін, В. Гальперін, В. Геєць, Д. Гільдер, К. Гофман, А. Гранберг, І. Гуйт, А. Девід, Г. Дейлі, К. Ерроу, Я. Жаліло, С. Монфред, Л. Оністо. Різноманітні аспекти стійкого розвитку висвітлено в працях таких вітчизняних науковців, як В. Барановський, М. Голубець, М. Катцов, Н. Кобишева, В. Мелешко, А. Пашенцев, Ю. Полонська, В. Трегобчук, Ю. Туніца, Ю. Федоров, С. Харічков, М. Хвесик, Є. Хлобистов, В. Шевчук, В. Юрчішин та інші. Не дивлячись на вагомий внесок вчених у дослідження проблем сталого розвитку, єдиної думки щодо розуміння цієї концепції не сформовано, подальшого вивчення потребують окремі компоненти й детермінанти сталого розвитку, їх місця у стратегічному забезпеченні сталого розвитку, цілей і завдань окремих галузей економіки, в тому числі торгівлі, для досягнення ідейних постулатів концепції сталого розвитку.

Треба зауважити, що бачення сутності сталого розвитку в науковому середовищі має особливість поєднувати в одне ціле поняття екологічного та економічного розвитку, або соціального і економічного розвитку. Визначенню кола найвагоміших проблем забезпечення сталого розвитку та пошуку шляхів їх вирішення присвячено дослідження Германа Едварда Дейлі, на думку якого «...без зростання (в даний час вже нерентабельного, якщо його правильно виміряти) у справжнього прогресу, нарешті, буде шанс. Як вже давно стверджують екологічні економісти, кількісне зростання фізичних потоків матерії і

Рисунок 1 – Стратегічні орієнтири концепції «сталого екологічної економіки»

Джерело: систематизовано за даними [1-3].

енергії, метаболічний потік підтримки економіки, починається з виснаження і закінчується забрудненням. Навпаки, розвиток – це якісне вдосконалення здатності заданого потоку забезпечувати підтримку життя з її задоволеннями. Основними шляхами розвитку є технічні

поліпшення ефективності використання ресурсів та етичне вдосконалення наших бажань і пріоритетів» [1]. Основні стратегічні орієнтири концепції розвитку сталої економіки за Г.Е. Дейлі та його прихильниками систематизовано на рис. 1.

У своїй еволюції концепція сталого розвитку постійно змінюється із одночасною трансформацією її трактування, взаємодією детермінант та удосконаленням розуміння раціонального співіснування людини й навколишнього середовища. Дослідження різних теоретичних підходів до концепції сталого розвитку та практичних аспектів її впровадження довело, що в основі концепції та її ефективного функціонування полягає ідея «свідомості необхідності», яка базується на необхідності розуміння кожною людиною своєї ролі «базової клітинки» у єдиному організмі навколишнього середовища. Саме формування людської свідомості існування людства за принципами сталого розвитку може стати підґрунтям для формування еко-соціо-екологічної відповідальності, що, в якості зворотного зв'язку, забезпечить еко-соціо-екологічні захист, сталість та безпеку з боку ієрархії людських формацій.

Інформаційні джерела:

1. Herman E. Daly. Three More Growth Fallacies. Center for the Advancement of the Steady State Economy. September 9, 2012. URL: <https://steadystate.org/three-more-growth-fallacies/>
2. Herman E. Daly. Economics in a full world. *Scientific American*. September 2005. Pp. 100-107. URL: [http://steadystate.org/wp-content/uploads/Daly_SciAmerican_FullWorldEconomics\(1\).pdf](http://steadystate.org/wp-content/uploads/Daly_SciAmerican_FullWorldEconomics(1).pdf)
3. Herman E. Daly. From a Failed Growth Economy to a Steady-State Economy. USSEE lecture, June 1, 2009. URL: <http://www.theoil drum.com/node/5464>